

Posudek na bakalářskou práci

Eva Houdová, Speculum humanae salvationis – ikonografie rukopisů

Ústav pro dějiny umění Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze
2012

Spis Speculum humanae salvationis patřil ve 14. a v 1.pol.15.století k velmi oblíbeným, jak dokazuje množství dochovaných opisů a jejich fragmentů na území Německa, Itálie, Francie a Českých zemí. V poslední době se obnovila pozornost badatelů k tomuto specifickému fenomenu, u nás byla ale věnována zejména typologickému cyklu nástěnných maleb v benediktinském klášteře v Emauzích, který je poměrně originální variantou typologického cyklu. Řada rukopisů, které jsou dochovány v našich knihovnách však dosud postrádá důkladnější zpracování.

Autorka práce Eva Houdová se věnuje zejména skupině zlomků ze čtvrtiny 15.století chovaných v Knihovně národního muzea v Praze a dosud téměř nezpracovaných, spojovaných s Krumlovským sborníkem. Na výjevech s Kristovými pašijemi ukazuje přesvědčivě, že tyto rukopisy byly na Krumlovském Speculu méně závislé, než se dosud předpokládalo (Brodský) a reflektují i jiné vzory. Ikonografii každého typu I antitypu EH zdařile popisuje, uvádí podrobně jejich prameny a srovnává je s dalšími u nás dochovanými rukopisy, kromě Krumlovského spekula zejména se starším Kapitulním Speculem (jehož datace A.Podlahy je však podle mého názoru příliš časná) a rukopisem z Nové Říše. Tuto velmi dobře napsanou analytickou část předchází úvod týkající se biblické typologie a jejích pramenů, napsaná s pozoruhodným porozuměním pro středověkou teologii. Práci lze sotva co vytknout. Datace rukopisů (viz Kapitulní Spekulum) je někdy trochu nevyjasněná, což ovšem vysvětluje způsob jeho iluminování, patrný zvláště na Kapitulním Speculu: komposice, zejména typů, které se jinde nevyskytovaly, byly mechanicky kopírovány z různých předloh a vlastní práce malíře se objevuje teprve v malířské vrstvě, často bohužel nepříliš kvalitní. Spis, jehož autora neznáme, je jistě monastické proveniencie, jeho dominikánský původ nelze zaručit na základě hojných mariánských témat ani inspirací Tomáše Akvinského, která byla v této době už rozšířená, spíše snad jeho spekulativním charakterem, předpokládaným u kazatelského řádu.

Práce je velmi vyvážená a inteligentně rozvržena. Ocenit je nutno vysokou jazykovou i stylistickou úroveň. Považuji za velmi žádoucí, aby autorka pokračovala ve zpracování tohoto tématu, a věnovala se i dalším kapitolám

a dalším rukopisům u nás dostupným, ze zahraničních pak zejména těm, u kterých je předpokládán bohemikální původ (Wilson - Wilson). Práci vřele doporučuji k obhajobě a hodnotím ji jako výbornou.

Hana J.Hlaváčková
vedoucí práce